

EIROPAS PARLAMENTS

2004

2009

Sesijas dokumenti

7.7.2008

B6-0347/2008

REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

Noslēdzot debates par Padomes un Komisijas paziņojumiem,

ievērojot Reglamenta 103. panta 2. punktu,

iesniedza

- *Michael Gahler, Maria Martens un Geoffrey Van Orden* PPE-DE grupas vārdā;
- *Josep Borrell Fontelles, Ana Maria Gomes, Alain Hutchinson, Glenys Kinnock un Pasqualina Napoletano* PSE grupas vārdā;
- *Fiona Hall, Sarah Ludford, Johan Van Hecke, Thierry Cornillet un Elizabeth Lynne*, ALDE grupas vārdā;
- *Konrad Szymbanski, Adam Bielan, Hanna Foltyn-Kubicka, Ryszard Czarnecki, Mieczysław Edmund Janowski, Ewa Tomaszewska un Eoin Ryan* UEN grupas vārdā;
- *Frithjof Schmidt* Zaļo/ALE grupas vārdā

par situāciju Zimbabvē

Eiropas Parlamenta rezolūcija par situāciju Zimbabvē

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Parlamenta iepriekšējās rezolūcijas par Zimbabvi, jo īpaši 2008. gada 24. aprīļa rezolūciju,
 - ņemot vērā Padomes 2008. gada 18. februāra Kopējo nostāju 2008/135/KĀDP, ar ko līdz 2009. gada 20. februārim pagarina pret Zimbabvi vērstos ierobežojošos pasākumus, kurus ievieša ar Kopējo nostāju 2004/161/KĀDP,
 - ņemot vērā Padomes secinājumus par Zimbabvi, kurus pieņēma 2008. gada 26. un 27. maijā un 2008. gada 29. aprīlī,
 - ņemot vērā rezolūciju par vēlēšanu gaidāmo pēdējo kārtu Zimbabvē, ko Āfrikas cilvēktiesību un tautu tiesību komisija (Āfrikas komisija) pieņēma 43. kārtējā sanāksmē, kura notika 2008. gada 7.–22. maijā *Ezulwini*, Svazilendas Karalistē,
 - ņemot vērā Panāfrikas parlamenta Vēlēšanu novērošanas misijas ziņojumu par apvienotajām vēlēšanām Zimbabves Republikā 2008. gada 29. martā,
 - ņemot vērā Eiropadomes 2008. gada 19. un 20. jūnija sanāksmes prezidentvalsts secinājumus, kuros apstiprināta ES gatavība pieņemt papildu pasākumus pret personām, kuras ir atbildīgas par vardarbību,
 - ņemot vērā Dienvidāfrikas attīstības kopienas (DAK) Vēlēšanu novērošanas misijas 29. jūnija sākotnējo paziņojumu par Zimbabves prezidenta vēlēšanu pēdējo kārtu un par Asamblejas palātas papildvēlēšanām;
 - ņemot vērā Panāfrikas parlamenta Vēlēšanu novērošanas misijas 2008. gada 30. jūnija pagaidu ziņojumu par prezidenta vēlēšanu pēdējo kārtu un parlamenta papildvēlēšanām Zimbabvē,
 - ņemot vērā Āfrikas Savienības Vēlēšanu novērošanas misijas Zimbabvē 2008. gada 29. jūnija sākotnējo paziņojumu,
 - ņemot vērā rezolūciju par Zimbabvi, kuru pieņēma Āfrikas Savienības 11. augstāka līmeņa sanāksmē Šarmelšeihā 2008. gada 30. jūnijā–1. jūlijā,
 - ņemot vērā Reglamenta 103. panta 2. punktu,
- A. tā kā prezidenta vēlēšanu pēdējā kārtā notika 2008. gada 27. jūnijā, neskatoties uz to, ka prezidenta amata kandidāts *M. Tsvangirai* atkāpās, ņemot vērā pieaugošo vardarbību un ierobežojumus opozīcijas partijai un tās atbalstītājiem;
- B. tā kā uzraudzītāji no DAK, Panāfrikas parlamenta un Āfrikas Savienības (ĀS) paziņoja,

- ka vēlēšanu pēdējo kārtu negatīvi ietekmēja vardarbība, tā neatbilda ĀS un DAK standartiem un neatpoguļoja tautas gribu;
- C. tā kā 2008. gada 29. martā notika Zimbabves Asamblejas palātas, Zimbabves Senāta, prezidenta un pašvaldības iestāžu vēlēšanas;
 - D. tā kā atbilstoši oficiālajiem rezultātiem, kurus izplatīja Zimbabves Vēlēšanu komisija, opozīcijas partija „Demokrātisko pārmaiņu kustība” (*MDV*) ieguva vairākumu vietu Asamblejas palātā, savukārt prezidenta vēlēšanās *Morgan Tsvangirai* ieguva 47,9 % balsu, bet Roberts Mugabe — 43 %.
 - E. tā kā prezidenta vēlēšanu rezultātus paziņoja ar vairāku nedēļu novēlošanos, tādējādi graujot vēlēšanu procesa uzticamību un pārredzamību;
 - F. tā kā Roberts Mugabe pirms vēlēšanu pēdējās kārtas paziņoja, ka *MDC* nekad nevaldīs Zimbabvē un ka viņš ir gatavs cīnīties, lai nepieļautu, ka šī partija iegūst varu;
 - G. tā kā, gatavojoties prezidenta vēlēšanu otrajai kārtai, opozīcijas aktīvisti un atbalstītāji cieta no valsts atbalstītas vardarbības, spīdzināšanas, iebaidīšanas un patvaļīgiem arestiem un saskaņā ar *MDC* datiem vismaz 86 atbalstītājus nogalināja, un 200 000 bija spiesti atstāt savas mājas;
 - H. tā kā vēlēšanu kampaņas laikā *M. Tsvangirai* vairākas reizes arestēja, viņu vajāja bruņoti karavīri un viņš bija spiests meklēt patvērumu Nīderlandes vēstniecībā Hararē;
 - I. tā kā 2008. gada 12. jūnijā arestēja un apsūdzēja mēģinājumā veikt apvērsumu un nodevībā *MDC* ģenerālsekretāru *Tendai Biti*;
 - J. tā kā valsts plašsaziņas līdzekļi aizliedza *MDC* kampaņas reklāmu, tādējādi traucējot brīvu un godīgu vēlēšanu kampaņas norisi; tā kā 2008. gada 22. jūnijā Hararē ieplānoto *MDC* manifestāciju izjauca vardarbīgi noskaņoti *ZANU-PF* atbalstītāji;
 - K. tā kā Āfrikas Nacionālā kongresa priekšsēdētājs *Jacob Zuma* 24. jūnijā situāciju Zimbabvē raksturoja kā „nekontrolējamu” un aicināja ANO un DAK nekavējoties iejaukties;
 - L. tā kā ANO Drošības padome beidzot vienprātīgi nosodīja Zimbabves valdības atbalstītos vardarbības aktus, tomēr Dienvidāfrikas iebildumu dēļ tā nepaziņoja, ka vēlēšanas ir nelikumīgas;
 - M. tā kā žurnālisti tiek vajāti un iebaidīti, savukārt ārvalstu žurnālistiem ir aizliegts iebraukt valstī;
 - N. tā kā policija patvaļīgi arestēja pilsoniskās sabiedrības aktīvistus, tostarp reliģisku pilsoniskās sabiedrības grupu locekļus Hararē, un vairākas nevalstiskās organizācijas un palīdzības sniegšanas aģentūras ir pārtraukušas savu darbību;
 - O. tā kā prezidenta *T. Mbeki* „klusā diplomātija” diemžēl nav devusi taustāmus rezultātus attiecībā uz politisko situāciju Zimbabvē un, ņemot vērā *T. Mbeki* ievērojamās simpātijas pret M. Mugabi, Zimbabves opozīcija galu galā atteicās viņu pieņemt par starpnieku;

- P. tā kā krīze Zimbabvē ietekmē arī kaimiņvalstis, jo īpaši Dienvidāfriku;
- Q. tā kā atbilstoši ANO Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas un Pasaulē pārtikas programmas datiem apmēram divi miljoni cilvēku Zimbabvē laika posmā no nākamā mēneša līdz septembrim cietīs no bada un ir paredzams, ka laika posmā no 2009. gada janvāra līdz martam šis skaitlis palielināsies līdz 5,1 miljoniem;
- R. tā kā katrs desmitais bērns Zimbabvē mirst, nesasniedzot četru gadu vecumu, un paredzamais dzīves ilgums vīriešiem ir 37 gadi, savukārt sievietēm — 34,
1. uzsver, ka 27. jūnija vēlēšanas nevar uzskatīt par likumīgām, un atzinīgi vērtē ES prezidentvalsts 28. jūnija paziņojumu, kurā skaidri paustā tās nostāja;
 2. stingri nosoda valdības atbalstītos vardarbības aktus, kurus pirms prezidenta vēlēšanu otrās kārtas vērsa pret politiskās opozīcijas pārstāvjiem un kuru rezultātā tika nogalināti, patvaļīgi arestēti un vajāti opozīcijas aktīvistu un atbalstītāju, kā arī cilvēktiesību aizstāvji;
 3. uzskata, ka pret opozīciju vērstie vardarbības akti, draudi un iebiedēšana brīvu un godīgu prezidenta vēlēšanu pēdējo kārtu Zimbabvē padarīja neiespējamu, kā to plaši atzīst starptautiskā kopiena, tostarp Āfrikas vēlēšanu uzraudzītāji un Āfrikas valstu līderi;
 4. atzinīgi vērtē ANO Drošības padomes priekšsēdētāja paziņojumu, kurā nosodīta Zimbabves prezidenta vēlēšanu norise;
 5. aicina Āfrikas valstis un plašāku starptautisko kopienu atteikties atzīt R. Mugabes režīmu;
 6. aicina ĀS, DAK un ANO veicināt visaptverošu starpniecības procesu, nosakot skaidru grafiku sarunām, kuras ļaus ātri panākt Zimbabves krīzes labvēlīgu risinājumu, pamatojoties uz brīvām un godīgām vēlēšanām;
 7. uzsver, ka, lai starpniecības pasākumu rezultātā veidotos efektīvs un produktīvs dialogs, tajos jāiesaista arī citi ārējie dalībnieki, savukārt iekšējam dialogam nevajadzētu aprobežoties ar divu politisko partiju līdzdalību, un tajā vajadzētu iekļaut citus pilsoniskās sabiedrības dalībniekus, piemēram, nevalstiskās organizācijas, baznīcas un arodbiedrības;
 8. aicina pašreizējās krīzes risinājumu panākt sarunu ceļā, galu galā izveidojot pagaidu administrāciju, kura būtu pilnvarota pārtraukt valdības atbalstītos vardarbības aktus, demobilizēt kaujiniekus, atcel represīvus tiesību aktus, atrisināt humanitāro krīzi, stabilizēt ekonomiku, uzsākt visaptverošu konstitūcijas pārskata procesu un mainīt Zimbabves Vēlēšanu komisijas sastāvu, lai tādējādi tuvākajā nākotnē radītu apstākļus brīvām un godīgām prezidenta vēlēšanām, kura notiktu ĀS un ANO aizgādībā;
 9. aicina ANO uzsākt neatkarīgu izmeklēšanu saistībā ar paveiktajiem cilvēktiesību pārkāpumiem un uzstāj, ka atbildīgajām personām nevajadzētu palikt nesodītām un ka viņas jātiesā kompetentā un objektīvā tiesā;
 10. uzsver, ka ir nepieciešama upuru rehabilitācija, un aicina pieņemt pagaidu pasākumus

tiesiskuma nodrošināšanai, tostarp izveidot patiesības un samierināšanas komisiju;

11. atzinīgi vērtē nostāju, ko paukušas daudzas Āfrikas valstis, kā arī liela grupa ļoti cienījamu personu no Āfrikas, tostarp Nelsons Mandela, Desmonds Tutu un Kofi Anans, kuri nosodīja situāciju Zimbabvē, un mudina šīs valstis un personas tieši iesaistīties politiska un demokrātiska risinājuma meklējumos;
12. atbalsta Botsvānu, kura aicina izslēgt Zimbabvi no dalības Āfrikas forumos līdz laikam, kad tiks organizētas brīvas un godīgas vēlēšanas;
13. aicina Dienvidāfriku Zimbabves nākotnes labā uzņemties vadošos lomu DAK reģionā un pauž dziļu nožēlu par to, ka Dienvidāfrika ANO Drošības padomē atteicās paziņot šīs vēlēšanas par nelikumīgām;
14. aicina starptautisko kopienu izdarīt lielāku diplomātisko spiedienu uz R. Mugabes režīmu, lai nekavējoties tiktu pārtraukti visi vardarbības akti un lai tiktu sasaukts pirms trim mēnešiem pienācīgi ievēlētais parlaments;
15. aicina Padomi pastiprināt un pagarināt sankcijas, kas mērķtiecīgi vērstas pret R. Mugabes režīma locekļiem un citām personām, kas atbildīgas par cilvēktiesību nopietnajiem pārkāpumiem, ja starpniecības pasākumi netiek pieņemti un valdības atbalstītie vardarbības akti netiek pārtraukti, un censties panākt, ka tiek apstiprinātas ANO līmeņa sankcijas, tostarp ieroču embargo un visu valdības locekļu un vadošās partijas līderu līdzekļu pilnīga iesaldēšana; uzsver, ka šīs sankcijas rūpīgi jāpiemēro un ka ir jāsadarbojas ar plašāku starptautisko kopienu, lai tādējādi nodrošinātu to efektivitāti un nepieļautu izvairīšanos no to piemērošanas;
16. uzsver, ka šādu piespiedu pasākumu mērķim vajadzētu būt noteikt un nosodīt uzņēmējus, kuri atbalsta represīvo *ZANU-PF* režīmu, tostarp anulējot viņu uzturēšanās tiesības Eiropā, liedzot viņu ģimenes locekļiem piekļuvi nodarbinātībai un izglītības iestādēm, kā arī atklājot akcionāriem, kuras starptautiskās bankas nodrošina negodīgā ceļā iegūtu ienākumu tranzītu vai piešķir aizdevumus un veic ieguldījumus, piemēram, *Barclays* banka, *Standard Chartered* un citas; mudina citus Eiropas un starptautiskos uzņēmumus pārskatīt visas darbības, kuras ļauj režīmam piekļūt cietajai valūtai, un šajā kontekstā atzinīgi vērtē *Tesco* un *Giesecke&Devrient* lēmumu pārtraukt darījumu attiecības ar Zimbabvi;
17. tāpēc aicina dalībvalstis R. Mugabem, viņa valdības locekļiem un *ZANU PF* līderiem atteikt vīzas nokļūšanai ES teritorijā jebkādu nacionālu vai starptautisku iemeslu dēļ, jo viņi pārstāv nelikumīgu *de facto* režīmu un tāpēc nevar pretendēt uz nekādām privilēģijām saskaņā ar atbilstīgajām starptautiskajām konvencijām par diplomātiskajām brīvībām un privilēģijām;
18. aicina dalībvalstis, Padomi un Komisiju veicināt diplomātisko sadarbību ar Āfrikas valdībām, DAK un ĀS, kā arī citiem nozīmīgiem dalībniekiem, tostarp Ķīnas valdību, lai izstrādātu kopēju nostāju attiecībā uz krīzi Zimbabvē;
19. aicina Ķīnu un Lībiju vairs neatbalstīt R. Mugabes režīmu;

20. aicina Padomi un Komisiju īpaši sadarboties ar Dienvidāfriku, kura ir vadošā valsts reģionā, lai paustu mūsu nopietnās bažas par nespēju pēdējo gadu laikā panākt taustāmus rezultātus starpniecības procesā attiecībā uz krīzi Zimbabvē, lai uzsvēru, ka nedrīkst ignorēt šīs krīzes ietekmi uz kaimiņvalstīm reģionā, tostarp Dienvidāfriku, un lai paskaidrotu, ka pastāvīgs politiskais un ekonomiskais atbalsts R. Mugabes režīmam var negatīvi ietekmēt ES un Dienvidāfrikas attiecības;
21. aicina Padomi atbalstīt efektīvus un reāli īstenojamus starptautiskos konfliktu novēršanas un mazināšanas pasākumus, nepieciešamības gadījumā arī ĀS/ANO miera uzturēšana spēku izvietojumu;
22. mudina nekavējoties atbrīvot visas personas, kuras tur apcietinājumā tikai politisku iemeslu dēļ;
23. atzīmē, cik postoši šī politiskā krīze ietekmē Zimbabves iedzīvotājus, un aicina R. Mugabes valdību atcelt visus ierobežojumus humānās palīdzības aģentūru darbībai un nodrošināt, ka humāno palīdzību var sniegt, ievērojot cilvēktiesību, neitralitātes, objektivitātes un neatkarības principus;
24. aicina Zimbabves valdību nekavējoties atbrūnot un demobilizēt nepilngadīgos kaujiniekus un kara veterānus un saukt pie atbildības cilvēkus, kas veikuši cilvēktiesību pārkāpumus;
25. nosoda to, ka vienu nedēļu pirms ieplānotajām vēlēšanām no Zimbabves izraidīja ANO cilvēktiesību pārstāvi, un aicina valdību nodrošināt ANO darbiniekiem netraucētu piekļuvi;
26. aicina Dienvidāfrikas iestādes pārtraukt Zimbabves bēgļu deportāciju un līdz laikam, kad būs iespējama droša atgriešanās, piešķirt viņiem pagaidu statusu;
27. aicina Komisiju pastiprināt atbalstu cilvēktiesību aizstāvjiem un nekavējoties reaģēt, ņemot vērā papildu humānās palīdzības nepieciešamību, kuru izraisīja politiskā krīze, īpašu uzmanību pievēršot iekšzemē pārvietoto personu vajadzībām un drošībai;
28. pauž bažas par to, ka turpmāko nedēļu laikā paredzams, ka to Zimbabves iedzīvotāju skaits, kuri šķērso robežu, pieaugs par 10 līdz 40 %; atzīmē, ka starp šiem migrantiem īpaši neaizsargātā situācijā atradīsies bērni, kuri būs pakļauti ļaunprātīgas izmantošanas draudiem un kuri, lai izdzīvotu, būs spiesti veikt bīstamus darbus, piemēram, strādāt ieguves rūpniecībā, apieties ar lauksaimniecības iekārtām vai nodarboties ar prostitūciju;
29. aicina ES pārtraukt jebkāda veida palīdzības sniegšanu, ja šo palīdzību izplata pašreizējās Zimbabves iestādes, un novirzīt šo palīdzību, izmantojot valsts un starptautiskas neatkarīgas iestādes un organizācijas;
30. uzstāj, ka ir jāņem vērā Zimbabves iedzīvotāju tieksšanās pēc demokrātijas; mudina visus tos, ka vēlas piedalīties Zimbabves nākotnē, sadarboties ar demokrātisko pārmaiņu spēkiem;

31. aicina Zimbabves valdību pildīt tās saistības attiecībā uz demokrātijas principu, cilvēktiesību un tiesiskuma ievērošanu, ņemot vērā, ka tā ir parakstījusi DAK līgumu un tā protokolus, tostarp DAK vēlēšanu protokolu, Āfrikas Savienības izveides aktu, Āfrikas Cilvēktiesību un tautu tiesību hartu, kā arī pievienojusies Jaunai partnerībai Āfrikas attīstībai;
32. aicina tos, kuriem režīma struktūrvienībās un *Zanu-PF* partijā piemīt laba griba, neatbalstīt pret demokrātiju noskaņotos spēkus un veikt pasākumus nolūkā sadarboties ar *MDC*, lai, pirms ir par vēlu, panāktu ātras pārmaiņas;
33. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, Lielā astotnieka valstu valdībām, Zimbabves un Dienvidāfrikas valdībām un parlamentiem, Britu nāciju sadraudzības ģenerālsekretāram, ANO ģenerālsekretāram, Āfrikas Savienības Komisijas un Izpildpadomes priekšsēdētājiem, Panāfrikas parlamentam, kā arī Dienvidāfrikas Attīstības kopienas ģenerālsekretāram un valdībām, un tās Parlamentārajam forumam.